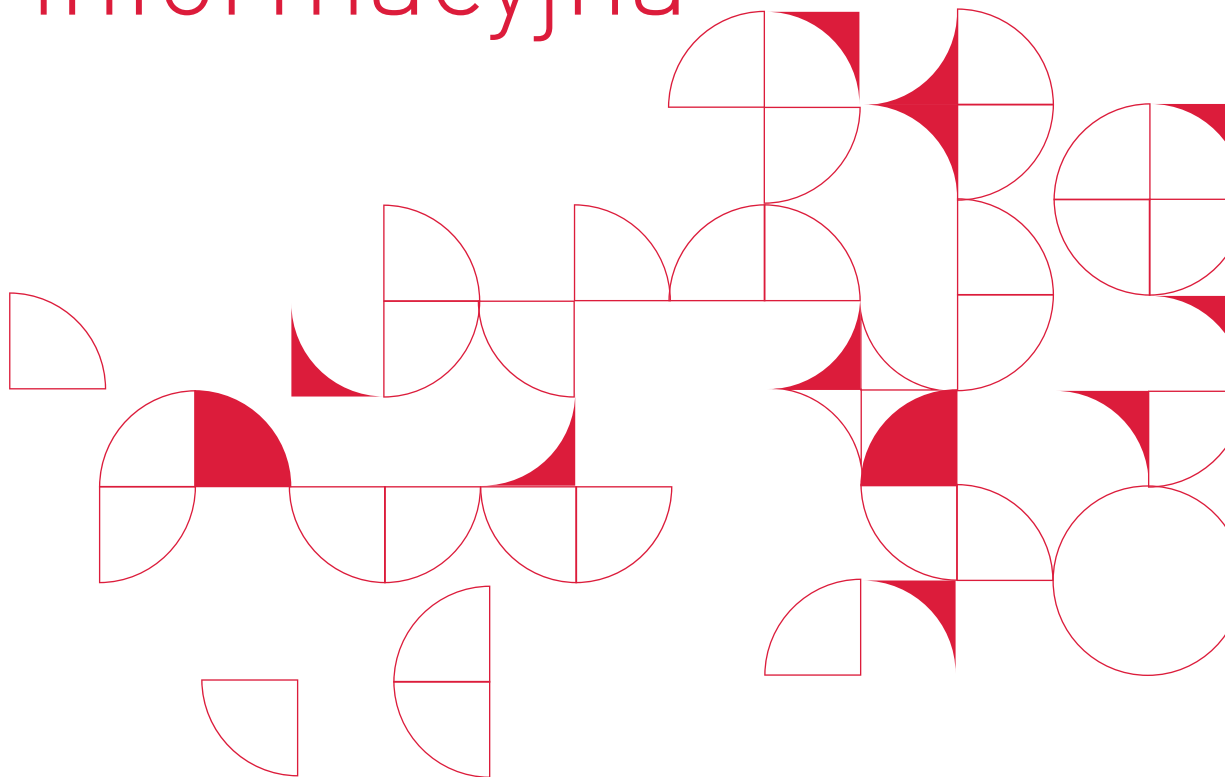

Broszura informacyjna

NARODOWE CENTRUM NAUKI

Narodowe Centrum Nauki

ul. Twardowskiego 16

30-312 Kraków

tel. +48 12 341 90 03

fax: +48 12 341 90 99

e-mail: biuro@ncn.gov.pl

www.ncn.gov.pl

Facebook: [@NarodoweCentrumNauki](https://www.facebook.com/NarodoweCentrumNauki)

Instagram: [@ncn_gov_pl](https://www.instagram.com/ncn_gov_pl)

Linkedin: [NCN National Science Centre](https://www.linkedin.com/company/ncn-national-science-centre)

Twitter: [@NCN_PL](https://twitter.com/NCN_PL)

Projekt/skład: Studio Graficzne PAPER CUT

Narodowe Centrum Nauki

Narodowe Centrum Nauki (NCN) to agencja wykonawcza powołana do wspierania badań podstawowych, czyli prac empirycznych lub teoretycznych podejmowanych przede wszystkim w celu zdobycia nowej wiedzy o podstawach zjawisk i obserwowalnych faktów, bez nastawienia na bezpośrednie zastosowanie komercyjne. Misją NCN jest podnoszenie jakości i efektywności badań dzięki konkurencyjnemu systemowi przyznawania grantów oraz działanie na rzecz wzrostu znaczenia polskiej nauki na arenie międzynarodowej. Centrum regularnie ogłasza konkursy na projekty badawcze i działania naukowe. Nasz budżet w 2022 r. to niemal 1,4 mld zł na finansowanie badań podstawowych.

Ustawa z dnia 30 kwietnia 2010 r. o Narodowym Centrum Nauki weszła w życie 1 października 2010 r. Centrum oficjalnie rozpoczęło działalność 4 marca 2011 r., a kilkanaście dni później ogłosiło pierwsze konkursy. Nadzór nad NCN sprawuje minister edukacji i nauki, zaś za kształt konkursów odpowiada Rada składająca się z 24 wybitnych naukowców. Pracami biura kieruje dyrektor.

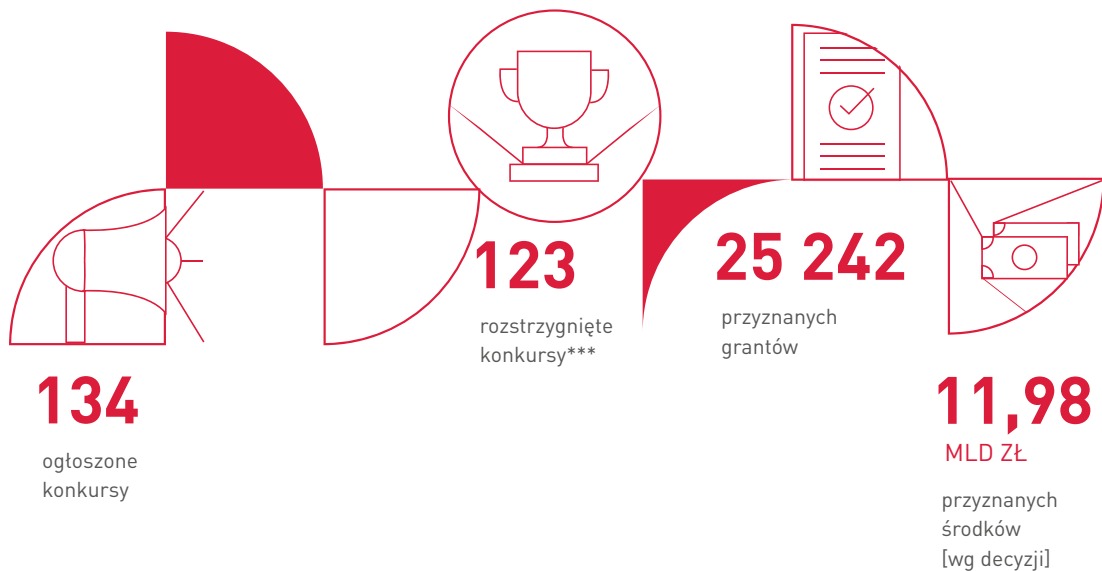
NCN finansuje badania podstawowe również we współpracy z zagranicznymi instytucjami wspierającymi naukę.

Jest koordynatorem programów QuantERA i QuantERA II (sieci agencji wspierających badania w obszarze technologii kwantowych) oraz CHANSE (zrzeszającego europejskie instytucje finansujące badania w obszarze humanistyki i nauk społecznych) przy wykorzystaniu środków Unii Europejskiej z programu Horyzont 2020. Centrum jest również operatorem programu „Badania” w zakresie badań podstawowych w ramach funduszy EOG i funduszy norweskich. Dzięki grantowi Marie Skłodowska-Curie COFUND organizuje konkurs POLONEZ BIS dla naukowców przyjeżdżających do Polski z zagranicy.

NCN w liczbach

MARZEC 2011 –
GRUDZIEŃ 2021

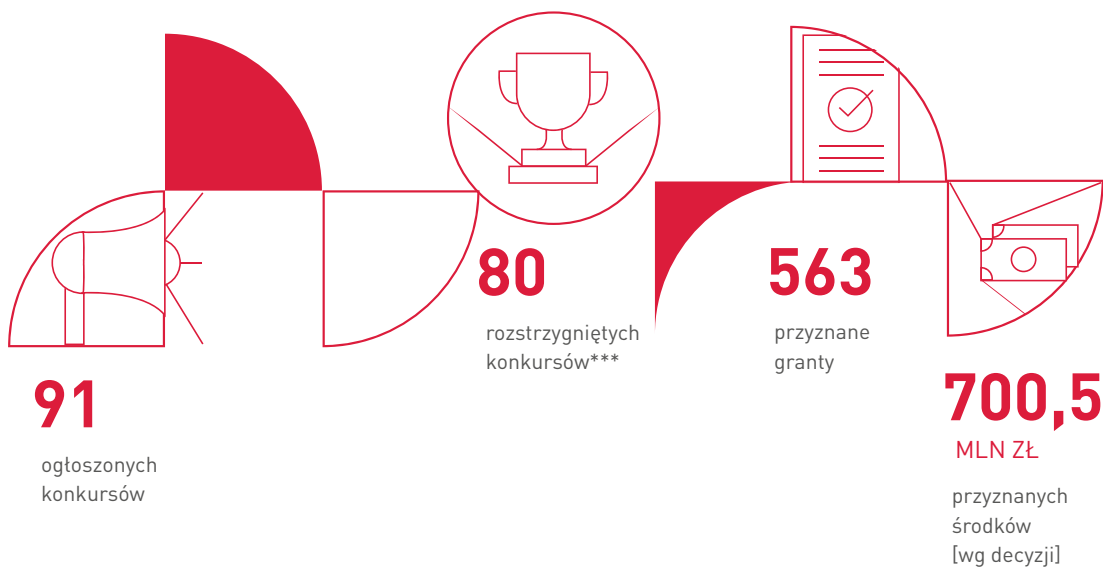
Konkursy krajowe*

* Dane dotyczą konkursów krajowych z bieżącej oferty NCN oraz konkursów zawieszonych. Liczba i kwota przyznanych grantów uwzględnią również granty przyznane z odwołania według stanu na koniec 2021 r.

*** Liczba nie uwzględnia konkursów TANGO, które zostały rozstrzygnięte przez Narodowe Centrum Badań i Rozwoju oraz konkursów ogłaszanych wraz z NAWA.

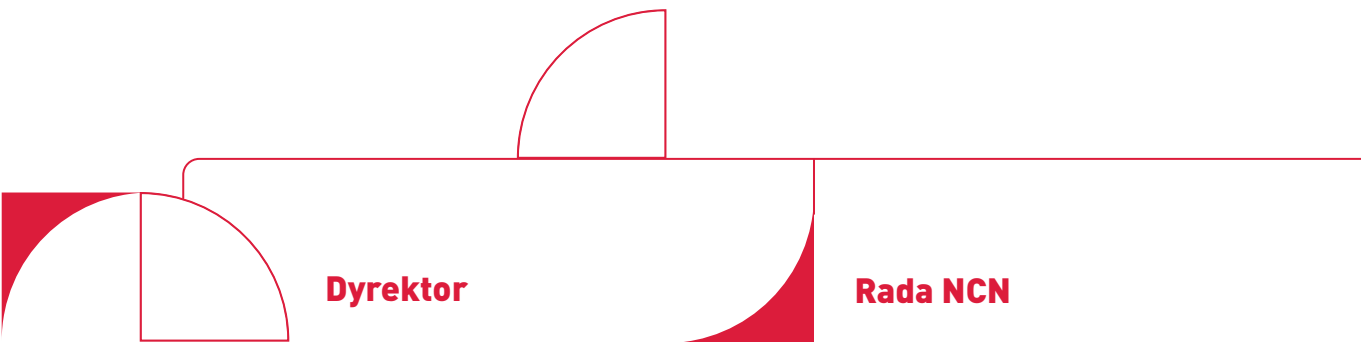
Konkursy międzynarodowe**

** Dane dotyczą konkursów dwu- i wielostronnych zorganizowanych w ramach współpracy międzynarodowej, konkursu POLONEZ dofinansowanego ze środków programu ramowego UE Horyzont 2020 w zakresie badań naukowych i innowacji na podstawie umowy nr 665778 w ramach Marie Skłodowska-Curie Actions, konkursów zorganizowanych w ramach tzw. funduszy EOG i funduszy norweskich, konkursów ogłaszanych wraz z Narodową Agencją Wymiany Akademickiej (NAWA) oraz konkursów DIOSCURI.

*** Podana kwota obejmuje zarówno wkład NCN, jak i środki Komisji Europejskiej. Wliczone zostały również wnioski zakwalifikowane do finansowania w konkursach DIOSCURI.

STRUKTURA ORGANIZACYJNA

Dyrektor

Rada NCN

Dyrektor kieruje działalnością Narodowego Centrum Nauki. Odpowiada za realizację zadań ustawowych i gospodarkę finansową Centrum oraz reprezentuje je na zewnątrz.

Rada Narodowego Centrum Nauki jest złożona z 24 naukowców reprezentujących różne dyscypliny nauki. Rada określa m.in. priorytetowe obszary badań podstawowych zgodne ze strategią rozwoju kraju, warunki przeprowadzania konkursów na projekty badawcze i wysokość środków na nie przeznaczonych, a także ogłasza konkursy na stypendia doktorskie i staże po uzyskaniu stopnia naukowego doktora. Rada wybiera również członków zespołów ekspertów oceniających wnioski o finansowanie projektów badawczych.

Koordynatorzy dyscyplin

Koordynatorzy dyscyplin odpowiadają za organizację prac zespołów ekspertów i przeprowadzanie konkursów na projekty badawcze. Dbają o zapewnienie ich właściwego, bezstronnego i rzetelnego przebiegu. Koordynatorzy mają co najmniej stopień naukowy doktora i są wybierani w drodze otwartego konkursu. Pracują w trzech zespołach: nauk humanistycznych, społecznych i o sztuce, nauk ścisłych i technicznych oraz nauk o życiu.

Biuro NCN

Biuro NCN to część administracyjna Centrum, składająca się z kilku działów i kilkunastu zespołów, odpowiedzialnych za udzielanie informacji wnioskodawcom, obsługę konkursów na projekty badawcze oraz organizację posiedzeń zespołów ekspertów. Pracownicy biura zajmują się również bieżącym wsparciem grantobiorców realizujących projekty, zarządzają procesem podpisywania umów o finansowanie projektów, sprawują nadzór nad ich realizacją, podejmują współpracę międzynarodową w zakresie finansowania badań oraz organizują konkursy w ramach funduszy EOG i funduszy norweskich we współpracy z Radą i koordynatorami dyscyplin, a także Komitetem Programu „Badania”.

Władze NCN

DYREKTOR
PROF. ZBIGNIEW BŁOCKI

Pracownik Wydziału Matematyki i Informatyki Uniwersytetu Jagiellońskiego od 1990 r. Kilka lat spędził za granicą, rozwijając karierę naukową m.in. na uniwersytetach w Szwecji, Niemczech i USA – także jako stypendysta Fulbrighta. Był wielokrotnie zapraszany na wykłady do ośrodków naukowych na całym świecie.

W latach 2010–2015 zasiadał w Radzie NCN, a od marca 2015 r. pełni funkcję dyrektora NCN. W latach 2015–2021 był także członkiem Rady Zarządzającej Science Europe, stowarzyszenia zrzeszającego europejskie organizacje finansujące naukę.

Był m.in. dyrektorem Instytutu Matematyki UJ, a także zastępcą przewodniczącego Komitetu Organizacyjnego 6. Europejskiego Kongresu Matematyki, który odbył się w Krakowie w 2012 r. W latach 2010–2015 na UJ koordynował projekt w ramach Międzynarodowych Projektów Doktoranckich Fundacji na rzecz Nauki Polskiej, był również kierownikiem projektu w programie Ideas Plus.

Jest laureatem Nagrody im. Stanisława Zaremby Polskiego Towarzystwa Matematycznego (2007) oraz Nagrody Prezesa Rady Ministrów za wybitne osiągnięcie naukowe (2008). W 2014 r. otrzymał Laur Jagielloński.

**PRZEWODNICZĄCY RADY
PROF. JACEK KUŹNICKI**

Neurobiolog i biochemik, członek rzeczywisty Polskiej Akademii Nauk, kierownik Laboratorium Neurodegeneracji w Międzynarodowym Instytucie Biologii Molekularnej i Komórkowej w Warszawie (MIBMiK). Autor ponad 150 artykułów dostępnych w bazie Web of Science. Promotor 18 prac doktorskich.

Odznaczony przez Prezydenta RP Krzyżem Oficerskim Orderu Odrodzenia Polski (2008). Laureat wielu nagród m.in. Kryształowej Brukselki w kategorii indywidualnej za wybitne osiągnięcia uzyskane w 7. Programie Ramowym Unii Europejskiej (2013), Nagrody im. Jerzego Konorskiego za najlepszą polską pracę badawczą z dziedziny neurobiologii (2011), Subsydium profesorskiego Fundacji na rzecz Nauki Polskiej (2004–2007) oraz Nagrody Premiera za wybitne osiągnięcie naukowe (2003).

Współzałożyciel i dyrektor MIBMiK (2001–2018), członek Komitetu Polityki Naukowej (2011–2014), członek Zarządu Europejskiego Towarzystwa Wapniowego od 2008 r., honorowy przewodniczący Rady i jeden z fundatorów Fundacji BioEdukacji, organizator i dyrektor Programu Polskich Stulatków. Profesor wizytujący (1992–1995) i post-doc (1981–1984) w National Institute of Health w Bethesda, USA. Członek Rady NCN od 2018 r. i jej przewodniczący od grudnia 2020 r.

Konkursy NCN

Narodowe Centrum Nauki wspiera badania podstawowe poprzez finansowanie w drodze konkursów na projekty badawcze oraz działania naukowe. W ofercie NCN znajdują się konkursy adresowane do naukowców na każdym etapie kariery, niezależnie od wieku i stażu. O granty z NCN mogą ubiegać się również obcokrajowcy. Dokumentacja jest zawsze dostępna w języku angielskim, a we wniosku tylko pojedyncze sekcje trzeba wypełnić po polsku.

W ofercie znajdują się obecnie zarówno konkursy krajowe, jak i ogłaszane we współpracy dwu- lub wielostronnej z innymi agencjami finansującymi badania naukowe, a także szereg programów organizowanych przez duże konsorcja międzynarodowe i sieci typu ERA-NET, których Centrum jest uczestnikiem.

Wnioski do NCN można składać w trzech obszarach tematycznych – grupach nauk:

nauki humanistyczne,
spoleczne i o sztuce

nauki ścisłe i techniczne

nauki o życiu

Naukowcy mogą składać wnioski z ramienia podmiotu, w którym są zatrudnieni (np. uczelni, instytutów naukowych PAN, instytutów badawczych) lub starać się o finansowanie indywidualnie. W większości konkursów w projekcie można zaplanować zakup aparatury naukowo-badawczej, z wyłączeniem tzw. dużej infrastruktury badawczej. Wnioski należy przygotować według wytycznych, w języku polskim i angielskim oraz przestać do NCN w postaci elektronicznej poprzez system OSF czasie otwartego naboru wniosków.

Finansowanie otrzymują najlepsze projekty badawcze z zakresu badań podstawowych, których kierownicy dysponują niezbędnym doświadczeniem naukowym oraz zapleczem odpowiednim do ich realizacji.

KRAJOWE

REGULARNE

finansowane z budżetu NCN konkursy na projekty badawcze oraz działania naukowe, ogłaszane zgodnie z harmonogramem konkursów raz lub dwa razy w roku, skierowane do różnych grup badaczy:

MINIATURA

SONATINA

SONATA

SONATA BIS

PRELUDIUM

PRELUDIUM BIS

MAESTRO

OPUS

OGŁASZANE WE WSPÓŁPRACY Z NARODOWĄ AGENCJĄ WYMIANY AKADEMICKIEJ (NAWA)

- PROFESURA GOŚCINNA
- POLSKIE POWROTY

OGŁASZANE WE WSPÓŁPRACY Z NARODOWYM CENTRUM BADAŃ I ROZWOJU (NCBR)

TANGO

- ARTIQ

MIĘDZYNARODOWE

DWUSTRONNE

organizowane we współpracy z jedną zagraniczną instytucją finansującą badania naukowe:

SHENG

DAINA

DIOSCURI

ORGANIZOWANE W OPARCIU O PROCEDURĘ AGENCJI WIODĄCEJ

konkursy na międzynarodowe projekty badawcze organizowane we współpracy z zagranicznymi agencjami finansującymi badania naukowe w oparciu o procedurę Lead Agency Procedure (LAP).

- WEAVE-UNISONO
- OPUS + LAP/WEAVE

ORGANIZOWANE ZE ŚRODKÓW FUNDUSZY EOG I FUNDUSZY NORWESKICH

GRIEG

IDEALAB

POLS

WIELOSTRONNE

konkursy na projekty angażujące kilku międzynarodowych partnerów, organizowane w wybranym obszarze tematycznym przez sieci instytucji finansujących badania naukowe.

Konkursy krajowe

Szczegółowe warunki konkursów mogą się różnić w zależności od edycji. Aktualne informacje dotyczące konkursów publikowane są na stronie internetowej www.ncn.gov.pl.

MINIATURA

Konkurs na działania naukowe służące realizacji badań podstawowych. Ma na celu wsparcie w planowanym ubieganiu się o finansowanie projektów badawczych w konkursach NCN. Konkurs skierowany jest do osób, które uzyskały stopień doktora w okresie do 12 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem, nie kierowały i nie kierują projektem badawczym oraz nie są laureatami konkursów na stypendia doktorskie lub staże finansowane ze środków NCN. Ponadto, w dniu złożenia wniosku, osoba ubiegająca się o finansowanie w konkursie MINIATURA musi być zatrudniona przez wnioskodawcę na podstawie umowy o pracę.

SONATINA

Konkurs na projekty badawcze realizowane przez osoby będące do 3 lat po uzyskaniu stopnia doktora. Umożliwia pełnoetatowe zatrudnienie na stanowisku naukowym. Laureat konkursu otrzymuje również środki finansowe na realizację projektu badawczego w miejscu zatrudnienia.

SONATA

Konkurs na projekty badawcze realizowane przez osoby posiadające stopień doktora. Celem tego konkursu jest wsparcie kierownika projektu w prowadzeniu innowacyjnych badań naukowych o charakterze podstawowym, również z wykorzystaniem nowoczesnego zaplecza aparaturowego i/lub rozwiązania metodologicznego. W konkursie mogą brać udział badacze, którzy uzyskali stopień doktora od 2 do 7 lat przed rokiem złożenia wniosku.

SONATA BIS

Konkurs na projekty badawcze mające na celu powołanie nowego zespołu naukowego realizowane przez osoby posiadające stopień lub tytuł naukowy, które uzyskały stopień doktora w okresie od 5 do 12 lat przed rokiem wystąpienia z wnioskiem. Konkurs skierowany jest do wyróżniających się młodych badaczy, którzy chcą utworzyć własny zespół, z którym będą prowadzić najbardziej nowatorskie prace.

PRELUDIUM

Konkurs na projekty badawcze realizowane przez osoby, które nie mają stopnia doktora. Projekty mogą trwać od roku do 3 lat i są realizowane pod nadzorem promotora lub opiekuna naukowego. Badania finansowane w ramach tego konkursu nie muszą być związane z przygotowującą rozprawą doktorską.

PRELUDIUM BIS

Konkurs skierowany do podmiotów prowadzących szkoły doktorskie. Celem konkursu jest wsparcie kształcenia doktorantów w szkołach doktorskich i finansowanie projektów badawczych realizowanych przez doktorantów w ramach przygotowujących przez nich rozpraw doktorskich. Kierownikiem projektu jest promotor pracy doktorskiej.

MAESTRO

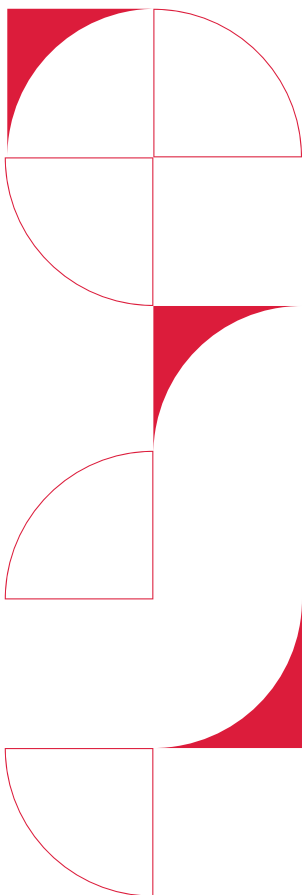
Konkurs na projekty badawcze prowadzone przez doświadczonych naukowców, mające na celu realizację pionierskich badań, w tym interdyscyplinarnych, ważnych dla rozwoju nauki, wykraczających poza dotychczasowy stan wiedzy, których efektem mogą być odkrycia naukowe. W konkursie mogą brać udział osoby posiadające co najmniej stopień doktora, które w ciągu ostatnich 10 lat przed rokiem złożenia wniosku spełniły określone w ogłoszeniu kryteria m.in. opublikowały co najmniej pięć publikacji w renomowanych czasopiśmie naukowych oraz kierowały realizacją co najmniej dwóch projektów badawczych wyntonionych w drodze konkursu.

OPUS

Konkurs na projekty badawcze otwarty dla wszystkich naukowców, niezależnie od etapu kariery naukowej. Projekty są realizowane indywidualnie przez kierownika projektu lub przez zespoły badawcze, w skład których wchodzi kierownik oraz adekwatna do zakresu projektu liczba wykonawców.

We wrześniu 2022 r. w ścieżce **OPUS LAP/Weave** otwarty zostanie nabór na projekty międzynarodowe realizowane we współpracy z zespołami z Austrii, Czech, Słowenii, Szwajcarii, Niemiec, Luksemburga oraz Belgii – Flandrii, których zadania finansowane będą przez agencje partnerskie NCN, w oparciu o rekomendację Centrum pełniącego rolę tzw. agencji wiodącej odpowiedzialnej za ocenę merytoryczną wniosku.

KONKURSY OGŁASZANE WE WSPÓŁPRACY Z INNymi POLSKIMI AGENCJAMI GRANTOWYMI

Narodowe Centrum Nauki organizuje również programy we współpracy z polskimi instytucjami finansującymi naukę.

Współpraca między NCN i NAWA realizowana jest w ramach konkursów:

- **Polskie Powroty** (od trzeciej edycji) – skierowanego do polskich naukowców pracujących za granicą, umożliwiającego im powrót do kraju i zatrudnienie w polskich jednostkach naukowo-badawczych;
- **Profesura Gościenna NAWA** – umożliwiającego uczelniom i instytucjom naukowym zaproszenie wybitnych specjalistów z priorytetowych dla siebie obszarów tematycznych.

NAWA pokrywa w tych projektach koszty zatrudnienia naukowców i członków zespołów projektowych, ich adaptacji i organizacji miejsca pracy, a także przeprowadzki do kraju. NCN finansuje natomiast tzw. komponenty badawcze realizowane w trakcie pierwszych 18 miesięcy od rozpoczęcia projektu. Wsparcie obejmuje podstawowe środki na prowadzenie badań, które następnie mogą być kontynuowane w ramach większych projektów badawczych.

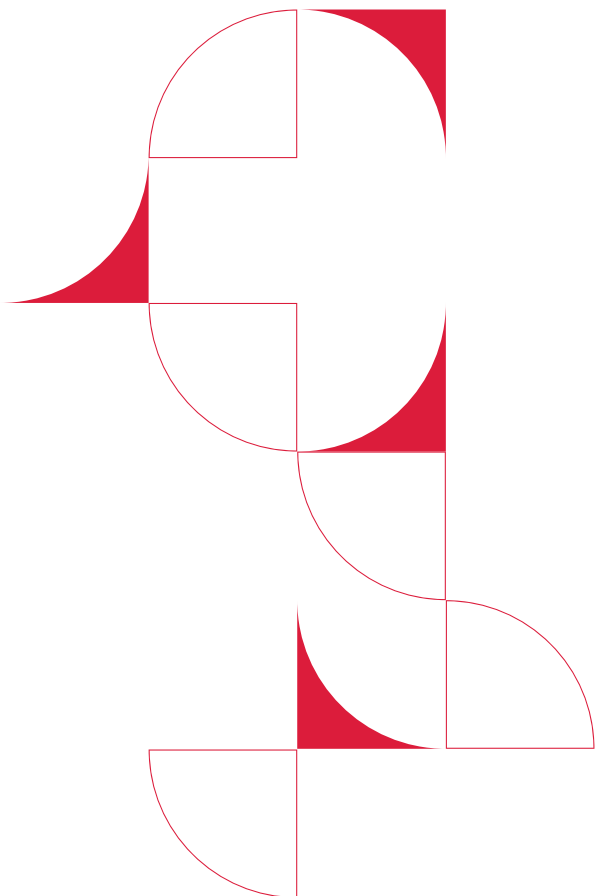
Ponad to w konkursie PRELUDIUM BIS skierowanym do doświadczonych naukowców planujących przyjęcie pod swoją opiekę doktorantów NAWA pokrywa koszty zagranicznego stażu badawczego doktoranta.

Aby zapewnić łączność pomiędzy badaniami podstawowymi i wdrożeniowymi, NCN i NCBR ustanowiły wspólny konkurs **TANGO**. Kierownicy projektów finansowanych przez NCN mogą zgłaszać do konkursu wnioski o finansowanie badań rozwojowych i wdrożeniowych, na które pomysł powstał podczas prowadzenia badań podstawowych. Dzięki temu potencjalne wdrożenia będące wynikiem projektów NCN, mają szansę na realizację.

NCN i NCBR ogłosiły również wspólnie konkurs **ARTIQ**. Celem konkursu jest dofinansowanie projektów, które mogą przyczynić się do zwiększenia potencjału naukowego i B+R Polski w obszarze sztucznej inteligencji. Cel ten ma być osiągnięty poprzez stworzenie trzech Centrów Doskonałości w obszarze sztucznej inteligencji (CD AI), rozumianych jako wysoko wyspecjalizowane zespoły działające przy polskich podmiotach, kierowane przez wysokiej klasy naukowców – liderów – o międzynarodowej renomie i wyróżniającym dorobku naukowym, wdrożeniowym i organizacyjnym. Nabór w konkursie jest już zamknięty, a wyniki zostaną ogłoszone w 2022 r.

WSPÓŁPRACA MIĘDZYNARODOWA

Od początku swej działalności Narodowe Centrum Nauki wspólnie z instytucjami wspierającymi badania naukowe z zagranicy ogłasza konkursy na międzynarodowe projekty badawcze. Centrum współpracuje także z innymi agencjami, kształtując europejską politykę naukową i angażując się w działania stowarzyszenia Science Europe bądź dofinansowane ze środków UE projekty o charakterze tzw. Coordination and Support Actions (Działania Koordynacyjnych i Wspierających).

NCN co roku ogłasza konkursy wielostronne, współorganizowane z zagranicznymi agencjami finansującymi badania naukowe w ramach międzynarodowych sieci wspierających określone dziedziny nauk. Jest także koordynatorem dwóch sieci o tym charakterze – w obszarze technologii kwantowych (QuantERA) oraz w obszarze nauk społecznych i humanistycznych (CHANSE). W programach typu ERA-NET Cofund konkursy są dofinansowane ze środków programu ramowego UE Horyzont 2020. Budżet pozostałych inicjatyw dwustronnych i wielostronnych pochodzi wyłącznie ze środków krajowych poszczególnych agencji. We wrześniu 2021 r. uruchomiony został nowy konkurs POLONEZ BIS, wspierający mobilność naukowców do Polski, dofinansowany z programu Marie Skłodowska-Curie Actions.

Międzynarodowe sieci z udziałem NCN

Nazwa	Liczba organizacji	Liczba krajów	Obszary badawcze wspierane przez sieć
BiodivERsA+	74	37	ochrona środowiska naturalnego i zrównoważone zarządzanie bioróżnorodnością
CHANSE	27	24	badania humanistyczne i społeczne, skupiające się na dynamice kulturowej i społecznej w erze cyfryzacji
CHIST-ERA	28	25	technologie informacyjne i komunikacyjne
EqUIP	20	15 (Europa) + Indie	współpraca europejsko-indyjska w zakresie humanistyki i nauk społecznych
ERA-CAPS	20	18	zdrowa i bezpieczna żywność, produkty pochodzenia roślinnego oraz zrównoważone rolnictwo, leśnictwo i krajobraz
ForestValue	31	19	gospodarka leśna, wzmacnianie innowacyjności i konkurencyjności sektora leśnego w Europie
HERA	26	25	badania naukowe z obszaru humanistyki odpowiadające na społeczne, kulturowe oraz polityczne wyzwania współczesnej Europy
JPIAMR	30	28	lekooporność drobnoustrojów
JPI Urban Europe	25	18	interdyscyplinarne badania odpowiadające na wyzwania współczesnych miast i obszarów zurbanizowanych
JPND	29	24	przyczyny występowania chorób neurozwyrodnieniowych, wczesne wykrywanie ich objawów oraz odpowiednie formy terapii
M-ERA.NET	50	36	nauka o materiałach, inżynieria materiałowa, niskoemisyjne technologie energetyczne, materiały na potrzeby przyszłych technologii produkcji akumulatorów, zgodnie z założeniami Europejskiego Zielonego Ładu
NORFACE	25	19	nauki społeczne (dotychczas m.in. migracje, przyszłość państwa opiekuńczego, nierówności społeczne)
QuantERA	39	31	technologie kwantowe
Solar-Driven Chemistry	6	6	procesy fotochemiczne w świetle słonecznym
Trans-Atlantic Platform (T-AP)	18	13	nauki humanistyczne i społeczne

MIĘDZYNARODOWE SIECI KOORDYNOWANE PRZEZ NCN

QuantERA to koordynowany przez NCN program na rzecz rozwoju technologii kwantowych, który zrzesza 39 organizacji finansujących badania naukowe z 31 krajów. Program obejmuje dwa projekty: QuantERA I oraz QuantERA II i jest wdrażany przez jedną z największych sieci zaangażowanych w rozwój technologii kwantowych na świecie. Oprócz organizowania konkursów na projekty badawcze realizowane przez międzynarodowe konsorcja (najbliższy planowany jest na 2023 r.), misja programu QuantERA obejmuje również:

- **wspieranie współpracy międzynarodowej pomiędzy organizacjami finansującymi badania w dziedzinie technologii kwantowych,**
- monitoring polityk publicznych w obszarze technologii kwantowych w Europie (*mapping of public policies in quantum technologies*),
- współpracę z flagowym programem Komisji Europejskiej (*Quantum Technologies Flagship*),
- działania na rzecz wyrównywania szans kobiet i mężczyzn zarówno na poziomie samego programu jak i finansowanych badań,
- upowszechnianie doskonałości naukowej i zapewnienie szerszego uczestnictwa (*widening*).

Budżet programu QuantERA wynosi 89 mln euro, z czego 26,5 mln euro to dofinansowanie Komisji Europejskiej w ramach Programu Ramowego UE Horyzont 2020. W trzech konkursach ogłoszonych w latach 2017, 2019 i 2021 zakwalifikowano do finansowania **77 projektów**.

Collaboration of Humanities and Social Sciences in Europe (CHANSE) to program ERA-Net Cofund koordynowany przez NCN, którego celem jest wspieranie badań naukowych w obszarze nauk humanistycznych i społecznych. Inicjatywa ta jest realizowana przez 27 instytucji finansujących badania naukowe z 24 krajów europejskich. Do zadań CHANSE należy finansowanie wysokiej jakości międzynarodowych projektów badawczych oraz inspirowanie współpracy między naukowcami a różnymi grupami interesariuszy, takimi jak: organizacje pozarządowe, instytucje kultury, prawodawcy, decydenci, szkoły itp.

W 2021 r. program CHANSE ogłosił konkurs na międzynarodowe projekty badawcze pt. *Transformations: Social and cultural dynamics in the digital age*. Projekty zakwalifikowane do finansowania w tym konkursie pomogą w zrozumieniu, w jaki sposób innowacje cyfrowe wpływają na zachodzące zmiany społeczne i kulturowe, a także w jaki sposób te innowacje kształtowane są przez społeczeństwo i kulturę. Wyniki konkursu zostaną ogłoszone w 2022 r.

Program CHANSE powstał w wyniku współpracy sieci HERA i NORFACE, wspierających badania z zakresu humanistyki i nauk społecznych. Budżet konsorcjum CHANSE wynosi 36 mln euro, z czego 10 mln euro stanowi dofinansowanie pochodzące z Programu Ramowego UE Horyzont 2020.

BIODIVERSA+ EUROPEJSKIE PARTNERSTWO NA RZECZ BIORÓŻNORODNOŚCI

NCN pełni rolę koordynatora działań krajowych w Europejskim Partnerstwie na rzecz Bioróżnorodności *Rescuing Biodiversity to Safeguard Life on Earth* (Biodiversa+). Stanowi ono europejską platformę skupiającą krajowe oraz regionalne programy badań i innowacji na rzecz ochrony i wzmacniania bioróżnorodności na Ziemi. Biodiversa+ jest inicjatywą współfinansowaną ze środków Komisji Europejskiej, mającą na celu połączenie nauki, polityki i praktyki na rzecz transformacyjnych zmian. Partnerstwo jest częścią unijnej strategii na rzecz bioróżnorodności 2030 r. i skupia obecnie 74 agencje finansujące i podmioty odpowiedzialne za politykę ochrony środowiska z 37 krajów europejskich oraz krajów stowarzyszonych z UE.

Biodiversa+ planuje ogłosić w sumie 6 konkursów na międzynarodowe projekty badawcze z zakresu ochrony bioróżnorodności. Nabór w pilotażowym konkursie zatytułowanym: *Supporting the protection of biodiversity and ecosystems across land and sea* rozpoczął się w 2021 r. Ogłoszenie kolejnego konkursu przewidziane jest na wrzesień 2022 r.

Program Biodiversa+ będzie realizowany przez 7 lat, a jego budżet wyniesie w sumie 800 mln euro.

Oprócz przeprowadzania konkursów na projekty badawcze Partnerstwo postawiło sobie ambitne cele i koncentrować się będzie w szczególności na:

- prowadzeniu działań prognostycznych i identyfikacji problemów dotyczących stanu bioróżnorodności, dynamiki i trendów zmian oraz czynników stymulujących te zmiany;
- zapewnieniu skutecznego, opartego na nauce wsparcia dla tworzenia i wdrażania polityki w Europie;
- wzmocnieniu znaczenia ogólnoeuropejskich badań nad bioróżnorodnością w kontekście globalnym;
- stworzeniu internetowej interaktywnej bazy infrastruktury badawczej oraz internetowej bazy projektów badawczo-rozwojowych z zakresu bioróżnorodności;
- budowaniu potencjału podmiotów zajmujących się badaniami i innowacjami oraz zwiększaniu wpływu programów i projektów badawczo-rozwojowych na społeczeństwa,
- wsparciu naukowców w obliczu wyzwań związanych z otwartą nauką;
- działaniach mających na celu zwiększenie transferu wiedzy naukowej.

Konkursy wielostronne: ogłoszone w 2022 i zapowiedzi

Obszar	Program	Temat konkursu	Ogłoszenie	Termin składania wniosków wstępnych	Termin składania wniosków pełnych
INTERDISCIPLINARNY	EN-UAC Urban Accessibility and Connectivity China Call (JPI Urban Europe)	<i>1) Sustainable Urban Logistics in the Age of Digitisation; 2) Strengthening Climate-neutral Mobility.</i>	17 lutego 2022	12 kwietnia 2022	13 września 2022
	JPcofuND2 (sieć JPND, Call 2022)	<i>Understanding the mechanisms of non-pharmacological interventions</i>	4 stycznia 2022	1 marca 2022	28 czerwca 2022
NZ – Life Sciences	JPIAMR-ACTION (sieć JPIAMR, Call 2022)	<i>Disrupting Drug Resistance Using Innovative Design</i>	11 stycznia 2022	8 marca 2022	5 lipca 2022
	ERA-CAPS	<i>ERA-CAPS 4th Joint Call (Plant Sciences)</i>	II kw. 2022	IV. kw 2022	2023
ST – Physical Sciences and Engineering	CHIST-ERA IV (Call 2022)	<i>1) Security and privacy in decentralised and distributed systems; 2) Machine Learning for modern communication</i>	październik 2022	nd (konkurs jednoetapowy)	grudzień 2022
	M-ERA.NET 3 (Call 2022)	<i>1) Materials for energy 2) Innovative surfaces, coatings and interfaces, 3) High performance composites, 4) Functional materials, 5) New strategies for advanced material-based technologies for health applications, 6) Materials for electronics</i>	15 marca 2022	15 czerwca 2022	17 stycznia 2023

WSPÓŁPRACA OPARTA O PROCEDURĘ AGENCJI WIODĄCEJ

Centrum angażuje się w programy oparte o procedurę agencji wiodącej (*Lead Agency Procedure – LAP*) polegającą na wykorzystaniu krajowych konkursów, uruchamianych przez każdą z zaangażowanych instytucji, do oceny projektów międzynarodowych. Wnioski o finansowanie dwu- lub trójstronnych projektów badawczych we wszystkich dyscyplinach nauki są poddawane ocenie merytorycznej tylko w jednej z instytucji – agencji wiodącej. Rolę agencji wiodącej pełni wybrana instytucja, właściwa dla jednego z zespołów uczestniczących w danym projekcie. Wnioski te oceniane są wraz z pozostałymi wnioskami złożonymi w konkursie, również tymi, które nie mają międzynarodowego charakteru.

Od 2021 r. Centrum kontynuuje w obrębie nowego programu Weave współpracę z agencjami partnerskimi z Austrii (*Austrian Science Fund, FWF*), Czech (*Czech Science Foundation, GACR*), Słowenii (*Slovenian Research Agency, ARRS*), Szwajcarii (*Swiss National Science Foundation, SNSF*) i Niemiec (*German Research Foundation, DFG*). Od 2022 r. nowymi partnerami NCN w programie Weave są agencje z Luksemburga (*Luxembourg National Research Fund (FNR)*) oraz Belgii – Flandrii (*Research Foundation – Flanders, FWO*). Program ten powstał pod auspicjami stowarzyszenia Science Europe i oparty jest o procedurę agencji wiodącej.

W NCN nabór dwu- lub trójstronnych wniosków we wszystkich dyscyplinach nauki w ramach programu Weave prowadzony jest w dwóch konkursach, zależnie od tego, czy rolę agencji wiodącej pełni zagraniczna instytucja partnerska czy NCN:

- w konkursie **Weave-UNISONO** – w przypadku wniosków krajowych, dla których wnioski wspólne są składane i oceniane w zagranicznych instytucjach partnerskich jako agencjach wiodących (FWF, GACR, ARRS, SNSF, DFG, FNR lub FWO); konkurs został ogłoszony 4 stycznia 2021 r.;
- w jesiennej edycji konkursu **OPUS** – w przypadku wniosków o finansowanie projektów badawczych realizowanych w ramach współpracy LAP ocenianych w NCN jako agencji wiodącej (planowane ogłoszenie konkursu OPUS 24 + LAP/Weave: 15 września 2022 r.).

WSPÓŁPRACA DWUSTRONNA

w ofercie NCN znajdują się obecnie trzy konkursy dwustronne. **SHENG** to konkurs na projekty badawcze realizowane przez zespoły polsko-chińskie ogłoszany we współpracy z National Natural Science Foundation of China (NSFC). W grudniu 2022 r. planujemy uruchomienie trzeciej edycji konkursu. Obejmuje on wybrane dyscypliny nauk ścisłych i technicznych oraz nauki o zarządzaniu. **DAINA** – konkurs na projekty badawcze realizowane przez zespoły polsko-litewskie organizowany we współpracy z Research Council of Lithuania (RCL), zostanie ogłoszony w 2023 r.

We współpracy z niemieckim Towarzystwem Maxa Plancka (MPG) Narodowe Centrum Nauki organizowało program **DIOSCURI** mający na celu tworzenie Centrów Doskonałości Naukowej w Polsce. W ramach trzech edycji konkursu przy istniejących już instytucjach specjalizujących się w różnych dziedzinach nauki utworzonych zostało pięć Centrów Doskonałości Naukowej DioscURI. W czwartej edycji wyłoniono kolejnych dwóch laureatów. Każde nowo powołane Centrum współpracuje z niemiecką jednostką mentorską, a jego finansowanie zapewnia NCN ze środków Ministerstwa Edukacji i Nauki RP oraz Ministerstwa Edukacji i Badań Naukowych Republiki Federalnej Niemiec.

KONKURSY FINANSOWANE W RAMACH FUNDUSZY EOG I FUNDUSZY NORWESKICH NA LATA 2014–2021

W programie *Badania Podstawowe III* edycji funduszy EOG i funduszy norweskich zostały ogłoszone trzy konkursy:

 GRIEG: konkurs na polsko-norweskie projekty badawcze we wszystkich dziedzinach nauk, ze szczególnym uwzględnieniem badań polarnych i badań z zakresu nauk społecznych;

 IdeaLab – innowacyjny, realizowany w formule sandpitu interdyscyplinarny konkurs dla zespołów badawczych z Polski, Norwegii, Islandii i Liechtensteinu

Z dofinansowania w ramach programu finansowania badań naukowych i innowacji UE „Horyzont 2020” korzystają programy: CHIST-ERA IV – umowa nr 857925; JPCofuND2 – umowa nr 825664; CHANSE – umowa nr 101004509; EN-UAC – umowa nr 875022; EN-UTC – umowa nr 101003758; JPIAMR-ACTION – umowa nr 963864; M-ERA.NET 3 – umowa nr 958174; QuantERA II – umowa nr 101017733; POLONEZ BIS – umowa nr 945339.

na przetomowe projekty badawcze odpowiadające na ważne wyzwania naukowe, geopolityczne i społeczno-gospodarcze;

 POLS – konkurs mobilnościowy realizowany w formule małych grantów, dla naukowców z zagranicy chcących prowadzić badania w Polsce niezależnie od dyscypliny naukowej.

W konkursie GRIEG finansowanie otrzymało 35 polsko-norweskich projektów badawczych na łączną kwotę ponad 198 mln zł, natomiast w konkursie IdeaLab do finansowania zostały skierowane 3 projekty o łącznej wartości 17,5 mln zł. W ramach konkursu POLS wsparcie finansowe w wysokości 28 mln zł przyznano 37 projektom.

15 marca i 15 września 2022 r. ruszą nabory wniosków w drugiej i trzeciej edycji konkursu POLONEZ BIS. Adresatami konkursu są naukowcy, którzy przyjeżdżają z zagranicy, mają stopień doktora lub przynajmniej cztery lata doświadczenia badawczego, w okresie 3 lat przed ogłoszeniem konkursu nie mieszkali, nie byli zatrudnieni ani nie studiowali w Polsce dłużej niż 12 miesięcy i nie kierowali w tym czasie żadnym projektem badawczym realizowanym w polskiej jednostce. Program gwarantuje zatrudnienie w pełnym wymiarze czasu pracy, fundusze na realizację własnych projektów badawczych w dowolnej dyscyplinie naukowej oraz dodatkowy program szkoleniowy w zakresie umiejętności miękkich.

Harmonogram konkursów krajowych oraz międzynarodowych: dwustronnych i realizowanych zgodnie z procedurą LAP w 2022 r.

Rodzaj konkursu	Rozpoczęcie naboru	Zakończenie naboru	Rozstrzygnięcie konkursu (najpóźniej)
Weave-UNISONO	nabór ciągły, kontynuowany od 2021 r., w terminach wynikających z harmonogramów agencji wiodących		wyniki ogłaszane sukcesywnie, zgodnie z terminami decyzji podejmowanych przez agencje wiodące
 OPUS 23 PRELUDIUM 21 POLONEZ BIS 2	15 marca	15 czerwca	grudzień 2022
 SONATA BIS 12 MAESTRO 14	15 czerwca	15 września	marzec 2023
 OPUS 24 + LAP/Weave PRELUDIUM BIS 4 SONATA 18 POLONEZ BIS 3	15 września	15 grudnia	OPUS 24, SONATA 18, POLONEZ BIS 3 – czerwiec 2023 LAP/Weave – w zależności od terminu zatwierdzenia wyników oceny NCN przez agencje partnerskie z innych krajów, najpóźniej w listopadzie 2023 PRELUDIUM BIS 4 – maj 2023
 SONATINA 7 SHENG 3	15 grudnia	15 marca 2023	SONATINA 7 – wrzesień 2023 SHENG 3 – listopad 2023
 MINIATURA 6	nabór ciągły, od 1 lutego do 31 lipca 2022		

Eksperci NCN

Narodowe Centrum Nauki powołuje ekspertów w poszczególnych dziedzinach, których zadaniem jest merytoryczna, rzetelna, wnikliwa i bezstronna ocena wniosków składanych w konkursach oraz raportów z realizacji projektów, przeprowadzona zgodnie z odpowiednimi regulacjami przyjętymi przez Radę NCN. Ekspert jest niezależny w swoich działaniach i ocenach, a także zobowiązany do pracy w oparciu o osobiste kompetencje, doświadczenie i najlepszą wiedzę.

Wśród ekspertów w NCN można wyróżnić następujące kategorie:

- 1. członkowie zespołów ekspertów** – wybierani przez Radę NCN spośród wybitnych naukowców, powołani przez dyrektora NCN do oceny wniosków w ramach panelu dziedzinowego lub w grupie nauk. Oceniają wnioski indywidualnie na pierwszym etapie oceny. Podczas posiedzeń debatują nad wspólną oceną dla każdego wniosku i kolegiально decydują o jego dalszych losach, m.in. o tym, czy znajdzie się on na liście projektów rekomendowanych do finansowania,
- 2. recenzenci** – wykonujący oceny indywidualne na drugim etapie oceny w większości konkursów NCN

- 3. członkowie zespołów stałych** – oceniający raporty z realizacji grantów NCN.

W 2021 r. w NCN powołano 2110 członków zespołów ekspertów, którzy na pierwszym etapie oceny zrecenzowali łącznie ponad 11 tysięcy wniosków. 56,5% spośród członków zespołów ekspertów powołanych w 2021 r. stanowili naukowcy afiliowani poza granicami Polski. W drugim etapie procesu oceny wniosków uczestniczyło prawie 8 tysięcy recenzentów z kraju i z zagranicy, którzy wykonali ponad 10 tysięcy indywidualnych ocen. Przeszło 96% z nich stanowili recenzenci zagraniczni, którzy wykonali przeszło 9,6 tysiąca recenzji.

W swoich działaniach eksperci NCN zobowiązani są do kierowania się troską o rozwój nauki w Polsce, poprzez wspieranie – w ramach swych kompetencji – badań naukowych, które najbardziej zasługują na promocję i finansowe wsparcie. W realizowaniu swych zadań zachowują zasadę poufności w odniesieniu do procesu oceniania, treści oceny oraz osób ją przygotowujących. Ekspersi są zobowiązani do przestrzegania zasad etycznych przyjętych przez Radę NCN.

Ocena wniosków

Celem działalności Narodowego Centrum Nauki jest finansowanie najlepszych badań naukowych poprzez wypracowany dwuetapowy system środowiskowej oceny wniosków (peer review). Rada NCN przyjęła jako ogólną zasadę uwzględnianie w starannie przemyślanych proporcjach zarówno oceny jakości samego projektu, jak i dorobku jego wykonawców.

Proces oceny wniosku rozpoczyna się od dokonywanej przez koordynatorów dyscyplin oceny formalnej obejmującej weryfikację kompletności oraz prawidłowości przygotowania i złożenia wniosku o finansowanie projektu. Oceny merytorycznej wniosków dokonują zespoły ekspertów i przebiega ona dwuetapowo.

I ETAP

Wnioski są oceniane przez członków zespołów ekspertów. Oceny indywidualne stanowią punkt wyjścia do dyskusji nad wnioskiem podczas pierwszego posiedzenia panelowego. Decyzja o odrzuceniu wniosku lub zakwalifikowaniu go do drugiego etapu oceny jest podejmowana kolegiąlnie przez zespół. Zespoły ekspertów przygotowują listy wniosków rekomendowanych do II etapu lub do finansowania w konkur-

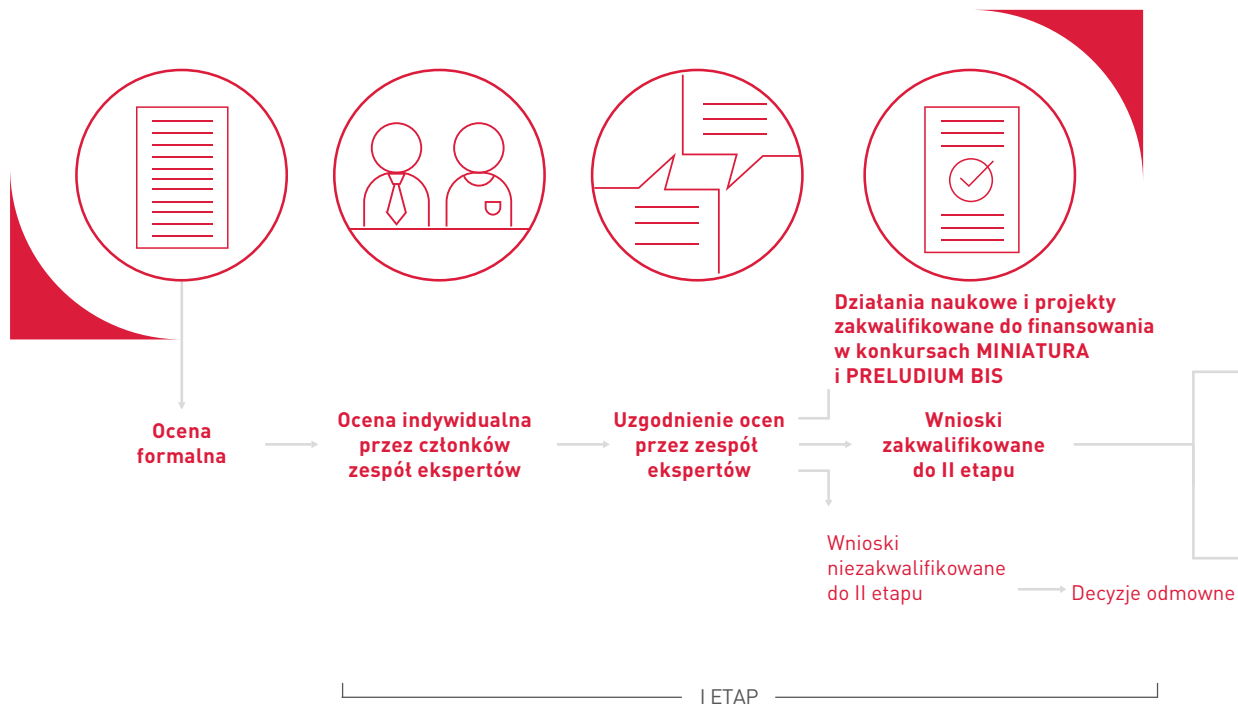
sach PRELUDIUM BIS oraz MINIATURA (w tych konkursach ocena merytoryczna jest jednoetapowa).

II ETAP

Przebiega jednym z dwóch trybów w zależności od typu konkursu. Wnioski złożone w konkursach OPUS, PRELUDIUM, SONATA są oceniane przez ekspertów zewnętrznych (recenzentów), w tym zagranicznych, których opinie są następnie omawiane przez zespół ekspertów podczas drugiego posiedzenia panelowego. Recenzentów wskazują koordynatorzy dyscyplin z uwzględnieniem rekomendacji członków zespołu. W konkursach SONATINA, SONATA BIS, MAESTRO oraz POLONEZ BIS na II etapie oceny dodatkowo przeprowadzana jest rozmowa kwalifikacyjna.

Schemat oceny wniosków został przedstawiony na kolejnych stronach.

SCHEMAT OCENY WNIOSKÓW

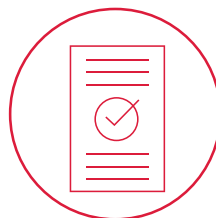
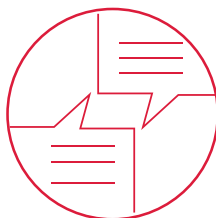
**SONATINA, SONATA BIS,
MAESTRO, POLONEZ BIS**

Ocena przez recenzentów
+ rozmowa z kierownikiem
projektu

OPUS, PRELUDIUM, SONATA

Ocena przez recenzentów

Uzgodnienie ocen
przez zespół
ekspertów

Projekty
zakwalifikowane
do finansowania

Ogłoszenie
wyników

Wnioski niezakwalifikowane
do finansowania

Decyzje odmowne

II ETAP

Młodzi naukowcy

Jednym z priorytetów Narodowego Centrum Nauki jest wspieranie rozwoju młodych naukowców, czyli osób będących przed doktoratem lub do 7 lat po uzyskaniu stopnia naukowego doktora. Z myślą o nich powstały nieobecne już w ofercie NCN konkursy ETIUDA i FUGA, a także aktualnie ogłaszane PRELUDIUM, PRELUDIUM BIS, SONATINA, SONATA, w których nie muszą rywalizować z bardziej doświadczonymi badaczami. W latach 2011–2021 ogłoszono w sumie 59 konkursów adresowanych do młodych naukowców.

NCN wspiera rozwój młodych naukowców poprzez finansowanie realizowanych przez nich badań. W krajowych konkursach NCN rozstrzygniętych w 2021 r.:

37%

łączonej kwoty przyznanej naukowcom stanowiła kwota przeznaczona na projekty realizowane przez młodych naukowców,

55%*

ogółu wniosków stanowiły wnioski złożone w konkursach adresowanych do młodych naukowców i w innych konkursach krajowych NCN, w których kierownik projektu spełniał definicję młodego naukowca,

62%*

zakwalifikowanych do finansowania projektów jest realizowane przez młodych naukowców.

*Ze względu na brak danych nie ujęto konkursu TANGO, konkursów ogłaszanych wspólnie z NAWA oraz SZYBKIEJ ŚCIEŻKI DOSTĘPU DO FUNDUSZY NA BADANIA NAD COVID-19.

Nagroda NCN 2021

Nagroda Narodowego Centrum Nauki to wyróżnienie dla uczonych w wieku do 40 lat pracujących w Polsce, za znaczące osiągnięcia naukowe, dokonane w ramach badań podstawowych, udokumentowane publikacjami afiliowanymi w polskiej jednostce naukowej. Nagrodę ustanowiła Rada Narodowego Centrum Nauki w lutym 2013 r. Wyróżnienie, w trzech obszarach badawczych: nauki humanistyczne, społeczne i o sztuce, nauki o życiu oraz nauki ścisłe i techniczne, przyznaje kapituła, w skład której wchodzi dyrektor i Rada NCN oraz przedstawiciele fundatorów Nagrody.

Wyróżnienia zostały przyznane już dziewięciokrotnie. 6 października 2021 r. w Galerii Sztuki Polskiej XIX wieku w Sukiennicach, oddziale Muzeum Narodowego w Krakowie odbyła się uroczystość wręczenia Nagrody NCN laureatom za rok 2020 oraz 2021.

Nauki Humanistyczne,
Społeczne i o Sztuce

Nauki Ścisłe
i Techniczne

Nauki o Życiu

Laureaci Nagrody NCN 2021

**NAUKI HUMANISTYCZNE,
SPOŁECZNE I O SZTUCE**

dr Paweł L. Polkowski

*Centrum Archeologii
Śródziemnomorskiej Uniwersytetu
Warszawskiego oraz Muzeum
Archeologiczne w Poznaniu*

Osiągnięcie naukowe: studia nad
sztuką naskalną Oazy Dachla, Egipt

NAUKI O ŻYCIU

dr hab. Sebastian Glatt

*Małopolskie Centrum Biotechnologii
Uniwersytetu Jagiellońskiego*

Osiągnięcie naukowe:

określenie struktury i mechanizmu działania kompleksu białkowego Elongator oraz powiązanie jego mutacji z powstawaniem zaburzeń neurorozwojowych i neurodegeneracyjnych

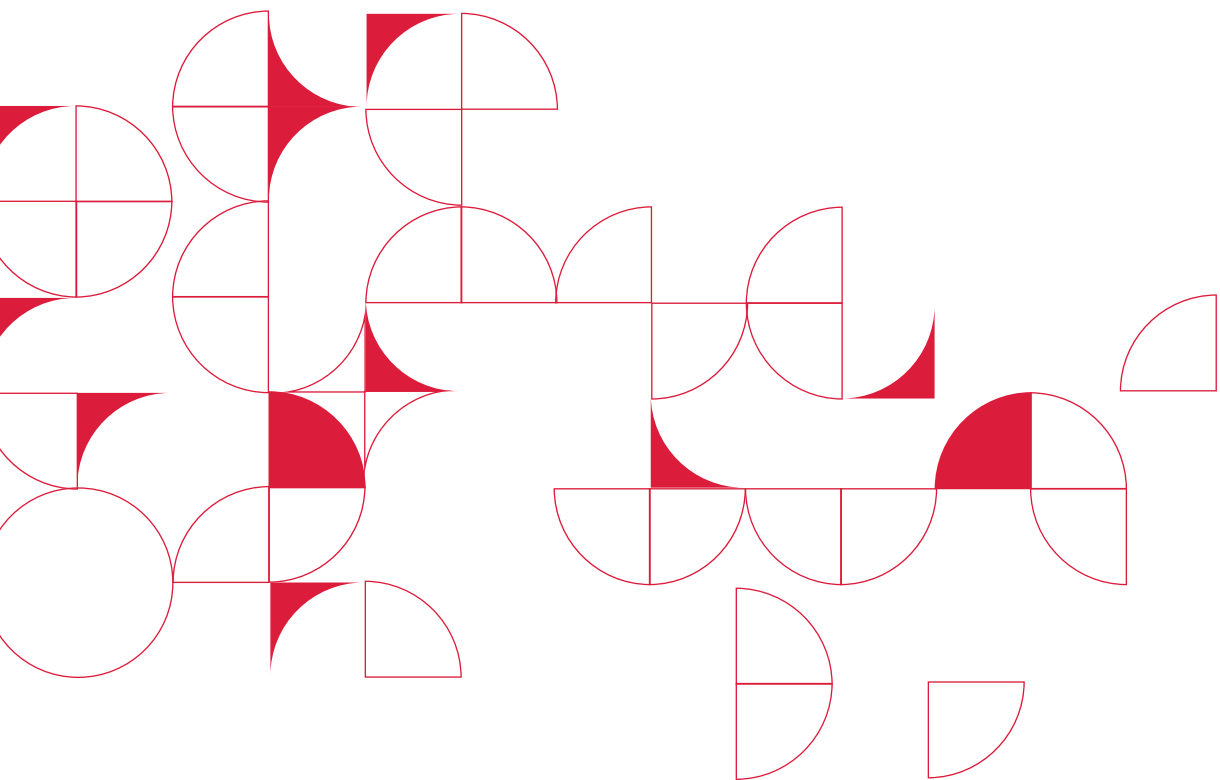
NAUKI ŚCISŁE I TECHNICZNE

prof. Jonatan Gutman

*Instytut Matematyczny Polskiej
Akademii Nauk*

Osiągnięcie naukowe:

przetomowe wyniki z dziedziny układów dynamicznych i teorii ergodycznej, w szczególności dotyczące optymalnego szacowania wymiaru dla zanurzeń układów dynamicznych w kostki Hilberta oraz teorii struktur nilprzestrzeni

WWW.NCN.GOV.PL

GRAMY DLA POLSKIEJ NAUKI
2022